

CREACIÓ I REVISIÓ DE L'IDEARI

èsplac
Esplais Catalans

ÍNDEX

L'ideari	3
Què és i per què el necessitem?	3
L'ideari com a base ideològica de l'esplai	3
Estructura d'un ideari	4
Del debat a l'activitat	5
A l'ideari incloem l'ecologisme com a valor	5
A l'ideari incloem la participació com a valor	6
Crear un ideari	7
Revisar un ideari	7
Difusió	9
Infants i famílies	9
Extern	10
Annexos	11
Annex 1: Taula de dinàmiques	11
Annex 2: Treballar la missió i la visió de l'esplai	12
Annex 3: Treballar els valors de l'esplai	15
Annex 4: Càpsula formativa Escola Lliure El Sol	20

Per què aquest document?

Des d'Esplais Catalans treballem per oferir recursos útils per a la tasca educativa dels esplais. El document que teniu a les vostres mans pretén ser un **manual per poder crear i/o revisar un ideari**. Trobareu els motius pels quals és essencial que els esplais tinguem un ideari, l'estructura d'aquest i la vinculació amb el projecte educatiu. També veureu com pot organitzar-se el procés de creació i/o revisió d'un ideari, dinàmiques participatives per a la realització d'aquest i el paper de les famílies i els infants, entre d'altres coses. Com sempre, a part d'aquest documents, teniu el suport de les tècniques. Si algun aspecte se us queda curt o no sabeu ben bé com treballar-lo no dubteu a posar-vos en contacte amb la Coordinadora de Projectes del vostre Sector (CPS).

Esperem que us pugui ajudar!

L'ideari

1. Què és i per què el necessitem?

Què és l'ideari?

L'ideari és el document que recull i plasma aquells **valors, voluntats i actituds que consensuem com a associació, així com la manera d'entendre el món** d'aquesta. Totes les activitats dutes a terme per un esplai segueixen el mateix patró gràcies a l'ideari. L'ideari és, aleshores, el **conjunt d'idees en les quals es basa el nostre projecte**, allò en què ens basem per dur a terme les nostres activitats i iniciatives.

L'ideari esdevé, doncs, un aplec sistematitzat de principis i valors que **guiaran les nostres accions com a entitats**. És l'explicitació d'una voluntat, d'una trajectòria, d'uns valors que es consideren fonamentals per definir camins i metes a assolir.

(Extret i adaptat de [“L'ideari d'entitats” del CRAI](#))

Per què un ideari?

Un ideari, entre d'altres, ens serà **útil a l'hora d'actuar**, i sobretot en el moment de prendre decisions. En general, quan prenem una decisió, enfoquem la nostra atenció a més d'un criteri. Així doncs, tenir clar allò que per a nosaltres és important, jerarquitzar-ho i poder-nos-ho recordar enriquirà la nostra feina i l'omplirà de contingut i de sentit. Per tant, l'ideari esdevé una carta de navegació que pot ajudar a enfocar les nostres reflexions, accions i conductes concretes en el dia a dia.

D'altra banda, l'ideari serveix també per **saber quins són els nostres punts forts** i, sobretot, **què ens diferencia de la resta**. És, doncs, una manera de fer-nos visibles davant la societat: ens permet definir quin és el nostre marc d'actuació, a quins col·lectius ens dirigim, què treballarem i en base a quines premisses.

Per últim, un ideari serveix també perquè les persones membres d'una associació hi refermin el seu **compromís**. Sovint, el fet d'assentar les bases d'un consens al voltant del que volem treballar implica la renovació de la implicació de les persones participants: quan treballem en equip amb un mateix objectiu i tenim la capacitat d'arribar a consensos, els resultats són doblement satisfactoris.

(Extret i adaptat de [“L'ideari d'entitats” del CRAI](#))

2. L'ideari com a base ideològica de l'esplai

Per construir un ideari és important **reflexionar sobre el model de societat i persona que tenim actualment i al que volem arribar**. En l'ideari reflectirem els valors que creiem necessaris treballar des del nostre esplai per poder transformar la societat i la persona des

del que hi ha actualment fins allò que considerem desitjable (que podríem anomenar utopia).

A l'entendre que **l'esplai és un agent transformador** i que eduquem per la transformació social **hem de pensar com volem que esdevingui aquesta societat**. L'ideari és el document on es recollirà cap a quina direcció volem anar.

Així doncs a través de la missió, la visió i els valors de l'esplai definirem la nostra base ideològica, que ens identificarà com a esplai.

Tot i així, l'ideari no és un document bonic on es recull la nostra voluntat i després l'oblidem, sinó que és la base a partir de la qual construïrem el nostre full de ruta, és la nostra brúixola. Per tant, l'ideari (que va inclòs en el Projecte Educatiu de Centre) serà el **document a partir del qual formularem els objectius**, a partir del qual **desenvoluparem el Projecte de Curs** i en definitiva, a partir del qual **construïrem les activitats i el model educatiu** en el que es basa la nostra educació.

A l'hora de decidir sobre quins ítems de la societat volem incidir i, per tant, quins valors ha d'incloure el nostre ideari, hem de ser conscients que tot allò que volem transformar de la societat segurament sigui molt ampli i que podríem desenvolupar un document molt extens. No és aquest l'objectiu de l'ideari, és a dir, no és una llista de totes les coses que ens agradaria que fossin diferents en la societat, sinó que **ha d'incloure tot allò que puguem, vulguem o decidim que treballarem des de l'esplai**. Així, per exemple, podem voler erradicar l'auge del feixisme en la societat actual, però hem de pensar si podem i si volem tenir-hi incidència com a esplai, tenint en compte que els nostres objectius tant de curs com de les diferents activitats s'hauran de desprendre d'aquest. Si volem marcar-nos objectius i construir activitats per combatre l'auge del feixisme, endavant! Inclourem l'antifeixisme com a valor del nostre ideari, però potser ens sigui més fàcil i més útil **pensar valors que ja acostumem a treballar o que tenim idees de com treballar-los**.

Així doncs, l'ideari no és una llista eterna de valors per a transformar la societat, sinó que **ha de ser relativament concís i el màxim aterrat possible** perquè no es quedi com un document de promeses i pugui ser-nos **útil com a document a partir del qual treballar**.

3. Estructura d'un ideari

● **La missió (QUI SOM):** és la definició de qui som i per què hem decidit organitzar-nos en una entitat per actuar socialment. La missió és el què dóna sentit a la nostra actuació i, generalment, es redacta de manera clara i sintètica en un paràgraf per a que les persones que el llegeixin puguin decidir si s'hi identifiquen.

● **La visió (QUÈ VOLEM):** és el resultat de relacionar la nostra missió amb l'anàlisi de l'entorn de l'esplai. La visió recull allò que pretenem aconseguir, el model de societat i persona al que aspirem.

● **Els valors (COM HO TREBALLEM):** acompanyen la nostra acció en forma de compromisos profunds i principis que guien l'activitat de l'esplai. Tendeixen a ser universals (com la solidaritat, l'esperit crític, la participació, el treball en equip...) i han d'estar consensuats entre totes les persones membres de l'equip, per tal d'anar a la una i crear una estratègia comuna.

Hem de tenir en compte que **els valors son subjectius i mutables**. Si prenem per exemple el respecte, segurament cada monitora i monitor de l'esplai l'entendrem de forma diferent, però a més a més pot ser que individualment no entenguem igual el respecte avui que d'aquí a dos anys, per això **és important que el valor no es quedi tan sols en una paraula**. Si com a valor només posem "respecte" aquest valor ens està donant molt poques pistes de que és el que volem treballar, per això **cada valor que incorporem al nostre ideari hauria d'incloure una petita definició de com l'entendem** (com fa [Esplac](#) amb els seus valors).

Del debat a l'activitat

Tal i com hem comentat a l'apartat anterior, l'ideari és el punt inicial d'on se'n deriven els objectius i el Projecte Educatiu de Centre (PEC), així com les activitats ordinàries d'esplai. En definitiva, **hem de poder veure la vinculació entre l'ideari i el nostre dia a dia a l'esplai**. Tot seguit us deixem uns quants exemples que us poden ser d'utilitat.

A l'ideari incloem l'ecologisme com a valor

Ecologisme: Treballem per conscienciar sobre el nostre excés de consum i la nostra relació amb el planeta. Vivim en una societat que busca el creixement constant però que es basa en uns recursos finits, per tant treballarem per aconseguir una relació més coherent entre els recursos i el consum.

Objectiu general al projecte de curs	Objectiu específic	Acció/Activitat
Reduir la petjada ecològica de l'esplai	Minimitzar l'impacte ecològic de les compres d'alimentació en els campaments	Sumar-nos a un grup de consum per fer les comandes a pagesia de proximitat en comptes de comprar al supermercat

Conscienciar a infants i famílies de la necessitat de canviar la nostra relació amb el planeta	Realitzar com a mínim una activitat a l'any amb cada grup d'infants per treballar la conscienciació respecte la nostra relació amb el planeta	Anar amb els infants a comprar al mercat, explicant les diferències entre aquest i el supermercat.
--	---	--

A l'ideari incloem la participació com a valor

Participació: Entenem la participació com una eina apoderadora per tal de tenir agència pròpia i poder-nos autogestionar en els diferents àmbits del nostre dia a dia. És per això que procurem que l'esplai sigui un espai on els infants i joves s'impliquin de forma activa i no només consumeixin les activitats pensades i executades per part de les monitores i monitors.

Objectiu general al projecte de curs	Objectius específics	Acció/activitat
Fomentar processos participatius en diferents àmbits de l'esplai	Consensuar, revisar i adaptar els diferents processos participatius segons el grup d'edat	Realitzar una assemblea amb els infants per decidir les activitats que faran durant el trimestre.
	Implicar als infants en decisions que afectin a tot l'esplai	Decidir amb els infants la temàtica de disfresses de la rua de Carnestoltes

Crear un ideari

Entenem la creació d'un ideari com un procés enriquidor i una oportunitat per **consolidar la tasca educativa** que duem a terme. És molt important que totes les persones que formarem part d'aquest procés ens hi **sentim interpel·lades i connectades**, d'aquesta manera podrem recollir vertaderament els punts de vista de totes.

Crear un ideari requereix **temps**, així que us recomanem que us prengueu el procediment amb **calma i il·lusió**, per tal de poder-ho gaudir i que acabi sent útil al dia a dia de l'esplai! Tot seguit us deixem una possible llista de passos a tenir en compte amb un sentit cronològic:

1. Formació

Una opció inicial pot ser fer una formació tota l'assemblea de monitores i monitors. L'[Escola Lliure El Sol](#) ofereix la càpsula **Anàlisi de la realitat i definició de l'ideari**, que ens pot servir per començar el procés. Als [annexos](#) teniu els continguts i objectius de la formació.

2. Debat

Posar en comú, debatre i consensuar la missió, visió i valors de l'esplai és el punt clau en la creació de l'ideari. Es requereixen dinàmiques participatives i inclusives per tal que totes les persones puguin ser participants del procés.

En aquest punt és important destacar que per transformar i millorar la realitat, primer l'hem de conèixer, analitzar-la, i saber quins són els punts forts (que ens poden ajudar) i els febles (que volem transformar: necessitats, dificultats, conflictes...). **L'anàlisi de la realitat** és el punt de partida de qualsevol projecte, i és fonamental per realitzar una tasca educativa de qualitat.

Als [annexos](#) teniu algunes idees per treballar la missió, la visió, valors i anàlisi de la realitat. El punt d'"Anàlisi de la Realitat i justificació del projecte d'esplai" del [Guió de Projectes](#) us pot servir per aprofundir en el treball de l'anàlisi de la realitat.

3. Redacció

Les diferents reflexions i debats del procés de construcció de l'ideari han de quedar recollides de **forma clara i sintetitzada**. És per aquest motiu que la redacció de l'ideari és important i cal **planificar** com es farà: sortirà una comissió formada per monis? Es redactarà conjuntament amb tota l'assemblea? Participaran els infants i/o famílies en el procés? De quina manera?

Una recomanació que fem és plantejar-nos que **l'ideari ha de ser accessible** per a totes les persones que formen part de l'esplai o bé al públic en general. Això vol dir que hem de poder garantir que tothom el pugui entendre: **definim els conceptes**, com interpretem i quin significat donem a cada valor.

Revisar un ideari

Sovint l'ideari queda com un document oblidat del que amb prou feines se'n fa traspàs a les noves monitores i monitors. Sent així arriba un moment en que l'equip recupera el document i s'adona que ningú hi era present quan es va crear. Això pot comportar que ens trobem amb un ideari desfasat i amb el que no ens sentim del tot identificades... **és moment de revisar l'ideari!**

L'ideal seria que això que acabem d'explicar no arribés a passar mai, **totes les monitores i monitors de l'esplai haurien de tenir present l'ideari!** S'ha d'incorporar com un dels aspectes a treballar en el relleu i s'ha de tenir en compte en el plantejament dels objectius del curs i en conseqüència amb les activitats que durem a terme. A més, en el PEC hem de contemplar quan i com el revisarem.

En principi, un ideari hauria de tenir **una vigència de 3 a 5 anys** i durant la trajectòria com a monitores **tothom hauria d'haver passat per un procés de revisió de l'ideari** en el que es pugui involucrar com a mínim una vegada. Això no vol dir que cada 3 - 5 anys haguem de refer tot l'ideari, sinó que l'hem de revisar i pensar fins a quin punt encara és representatiu i ens identifica com a esplai.

1. Relleu

Com bé hem explicat a l'apartat anterior, el relleu és un procés essencial per a què cada any totes les persones de l'equip **posin en valor l'ideari**. Hem d'explicar que existeix i en què consisteix i exposar els punts principals del nostre ideari. Treballar-lo en el relleu **facilitarà que les noves monitores entenguin una mica millor a on estan entrant**.

Si hem destinat **esforços i motivació a la creació de l'ideari** aconseguirem treure un **document potent i representatiu de l'esplai**. Aquesta dedicació invertida ens pot portar a tenir més present l'ideari i donar-li valor. Així, al no voler que es perdi aquesta feina, **ens esforçarem més a l'hora de transmetre'l** per a que aquestes també el valorin. Tot això ens portarà a una **dinàmica de posada en valor de l'ideari** molt positiva per l'esplai.

A l'hora de fer el relleu hauríem de treure l'ideari, però a més a més **hauríem de repassar els valors abans de l'inici de curs** per tenir-los presents a l'hora de formular els objectius i construir el projecte de curs. Si anem llegint l'ideari any rere any podrem anar veient **què ens segueix representant i què no** i adonar-nos quan s'està quedant desfasat i per tant toca revisar-lo.

2. Revisió

La lectura periòdica que fem cada curs ens pot portar a trobar-nos amb tres escenaris diferents:

- **Escenari Nevera:** Conjuntament hem repassat l'ideari que tenim i ens segueix semblant molt adequat, per tant no el toquem i el mantenim tal i com està.
 - El següent pas és pensar com en fem difusió.

- **Escenari Rentadora:** Al repassar l'ideari ens hem adonat que una part ens segueix valent i una altre no, o ens segueix valent però el trobem incomplet. Aleshores modifiquem el que creiem necessari i mantenim tot allò que ens segueix identificant.
 - Dinàmica de revisió + Dinàmica de valors (si el trobem incomplet) + Difusió
- **Escenari Paperera:** L'ideari està totalment desfasat i no ens hi sentim gens identificades, per tant es decideix fer-lo tot de nou.
 - Punt 2 del document: Crear un ideari

Per revisar l'ideari ho podem fer seguint dos models diferents; el model intensiu i el model extensiu. **El model intensiu** va enfocat a concentrar la **revisió en un espai de temps relativament curt** (per exemple ens tanquem un cap de setmana i ho revisem tot), i el **model extensiu** va més encaminat a fer una **revisió més perllongada en el temps** (per exemple un punt de l'ideari a cada reunió de monitores i monitors, i així ens podem estar inclús tot el curs).

Difusió

Un cop tenim la renovació o la creació de l'ideari feta, el següent pas és plantejar quins mecanismes disposem per a la seva difusió, per tal que no només esdevingui un document intern. Per una banda, podem pensar com presentar-lo als infants i famílies. Per altra banda, cal formular com es mostra-lo al públic general. A continuació us presentem algunes idees:

Infants i famílies

- **Propostes inicials**

Tant si els infants i famílies han participat en el procés de creació/revisió de l'ideari com si no, és important que el puguin conèixer i sentir-se'l propi. Aquesta difusió pot fer-se de moltes maneres, començant per enviar un correu a les famílies adjuntant l'ideari o bé amb propostes creatives que us presentarem a continuació.

Pel que fa als infants, recomanem adaptar-lo segons les necessitats i característiques de cada edat. Una bona idea per als grups petits pot ser que **el fil conductor del curs tingui relació amb l'ideari** i poder anar treballant els diferents valors al llarg dels dissabtes. Amb els grups de joves, les dinàmiques per treballar-lo poden ser semblants a les que us presentem als annexos.

- **Anem més enllà**

L'ideari en format cançó

Exposem un procés que va realitzar l'Esplai El Pas de Palafolls (Sector Maresme), promogut per l'Anna Robert en el seu projecte de directores l'any 2017. Aquest projecte es titula a "Un altre pas per a la millora de l'Ideari" i consisteix en crear una nova manera de descobrir i aprendre l'ideari que no es basi només en la lectura del document. El projecte es divideix en dues parts:

A la primera part s'analitza el coneixement de l'ideari per part dels infants i les famílies a través de les següents preguntes:

1. Saps què és l'Ideari de l'esplai?
2. Saps algun valor que hi ha anotat?
3. Amb una paraula, diga'm un valor que consideres que es treballa a l'esplai.
4. Creus que hi ha poca difusió de l'Ideari?

La segona part consisteix en la creació conjunta d'una **cançó** que reculli l'ideari de l'esplai.

L'ideari en format de relat

Una altra manera de compartir l'ideari és explicar-lo a través d'un **conte**. [L'esplai Matinada Pòrtics](#) de Barcelona (Sector Barcelona) té aquest format, així com l'[esplai Drac Màgic](#) de Vilanova i la Geltrú (Sector Penedès, Garraf i Anoia).

També pot exposar-se a través d'una breu **història**, com és el cas de l'[esplai GEPS](#) de Santpedor (Sector Bages i Berguedà).

Extern

L'ideari ha de poder ser un document accessible per a tothom, ja que és la carta de presentació per a possibles futures monitores i monitors, infants, famílies o entitats que tinguin interès en col·laborar amb l'esplai. És per aquest motiu que recomanem tenir-lo penjat a la pàgina web de l'esplai o bé a les xarxes socials d'aquest.

Alguns exemples d'idearis accessibles al web són els de l'[Esplai Pica-Roca](#) de Sant Cugat del Vallès (Sector Vallès Occidental), l'[esplai GEPA](#) de l'Ametlla del Vallès (Sector Vallès Oriental), l'[esplai Güitxi-Güitxi](#) de Tona (Sector Ripollès, Osona i Moianès) i l'[esplai Bitxus](#) de Canet de Mar (Sector Maresme).

Annexos

- **Annex 1: Taula de dinàmiques i recursos**

En aquest apartat us proposem tot un seguit de dinàmiques per tal de treballar el procés de creació o revisió de l'ideari a les vostres assemblees.

A continuació teniu recollides les diferents dinàmiques proposades en un taula:

Necessitat		Dinàmiques/recursos
Treballar la missió i la visió		<ul style="list-style-type: none"> - Què no pot faltar en la definició? - Com ens imaginem l'esplai d'aquí 10 anys? - La bola de neu
Treballar els valors	<i>Anàlisi de la realitat</i> (triar-ne una de les 3)	<ul style="list-style-type: none"> - Encerta-la - El trivial sociològic - L'informe de l'extraterrestre
	<i>Debat dels valors</i> (triar-ne una de les 2)	<ul style="list-style-type: none"> - La subhasta dels valors - Quins valors ens quedem?
	<i>Redacció dels valors</i> (triar-ne una de les 2)	<ul style="list-style-type: none"> - El debat del silenci dels valors - Redactem els valors
Vinculació amb el projecte educatiu		<ul style="list-style-type: none"> - Web de línies pedagògiques d'ESPLAC - Guió com fer un bon projecte

- **Annex 2: Treballar la missió i la visió de l'esplai**

Què no pot faltar a la definició? (Missió 1)

Aquesta dinàmica serveix per reflexionar i redactar la missió de l'esplai. Ens pot servir tant si redactem per primera vegada la missió o bé per revisar-la.

Material necessari	trossos de paper, bolígrafs/retoladors
Metodologia	<p>Es llegeix la definició de missió “La missió (QUI SOM): és la definició de qui som i per què hem decidit organitzar-nos en una entitat per actuar socialment. La missió és el què dóna sentit a la nostra actuació i, generalment, es redacta de manera clara i sintètica en un paràgraf per a que les persones que el llegeixin puguin decidir si s’hi identifiquen.” i la missió d’Esplac “Esplais catalans som una associació d’esplais laica i progressista que treballem des del voluntariat per la transformació social en base als drets dels infants, mitjançant l’educació popular. L’enfortiment i la participació dels esplais és la nostra raó de ser.”</p> <p>Després es reparteixen 3 trossos de paper a cadascú i es convida a escriure tres paraules que defineixin l’essència de l’esplai. Tot seguit, es posen els papers al mig i es classifiquen les paraules per àmbits temàtics. Un cop tinguem els àmbits, ens posem en grups i treballem el sentit d’aquest. Per exemple, si surt com a àmbit “voluntariat”, podem debatre sobre si el voluntariat ens defineix de debò, o si podríem ser un esplai on les monitores i monitors féssim la tasca que forma remunerada. Finalment, es posa en comú les idees clau de cada debat. A partir d’aquestes idees clau redactarem conjuntament la missió del nostre ideari.</p> <p>En cas que ja tinguem redactada la missió, podem veure si les idees que han sorgit de la dinàmica concorden amb les idees de la missió, i actualitzar-la en més o menys mesura en funció dels punts comuns.</p>
Propostes d’aprofundiment	<ul style="list-style-type: none">● Es pot proposar que cada grup passi per tots els àmbits temàtics.● Es pot plantejar també limitar els àmbits temàtics i que n’haguem de decidir 3 que seran els que defineixen la nostra missió. D’aquesta manera, facilitem l’espai per veure quins aspectes prioritzem damunt els altres i què és el que realment ens identifica.

Com ens imaginem l'esplai d'aquí 10 anys? (Visió 1 - treball previ)

Aquesta dinàmica ens permet fer un exercici d'imaginar-nos l'esplai a llarg termini, fet que ens permet aprofundir sobre la visió de l'esplai.

Material necessari	paper d'embalar, bolígrafs/retoladors
Metodologia	<p>S'explica al grup que per un motiu extraordinari han de marxar 10 anys a viure a la Lluna. Per sort, passats els 10 anys podran tornar a l'esplai a veure com està. Se'ls hi demana que s'imaginin com els agradaria que fos:</p> <ul style="list-style-type: none">- Quines coses han canviat?- Quines coses estan igual?- Quins eixos s'estan treballant? <p>Per exemple, potser d'aquí 10 anys ens agradaria que la xarxa de l'esplai amb el barri fos més transversal i no només amb entitats educatives, o potser preveient que l'esplai cada vegada és més nombrós ens agradaria que n'hagués nascut un de nou... Un cop fet aquest treball individual, el grup es posa en grups de tres per compartir-ho, i es pot presentar al grup gran en format de dibuix, representació teatral, explicació...</p> <p>A mesura que es comparteixin les diferents opcions, es poden veure els punts comuns i generar discurs comú per tal de redactar posteriorment la visió.</p>

La bola de neu (Visió 2 - redacció)

Aquesta dinàmica serveix per treballar conjuntament i redactar la visió de l'esplai.

Material necessari	Fulls de paper, bolígrafs/retoladors
Metodologia	<p>Llegim la definició de visió La visió (QUÈ VOLEM):</p> <p><i>La visió és el resultat de relacionar la nostra missió amb l'anàlisi de l'entorn de l'esplai. La visió recull allò que pretenem aconseguir, el model de societat i persona al que aspirem.</i>" i la visió d'Esplac "<i>Els esplais catalans volem ser agents educatius clau en la transformació social del territori, inclusivament, diversos i reconeguts per la nostra tasca educativa. Per fer-ho, Esplais Catalans potenciem l'espai laic, voluntari i associatiu, treballant en xarxa,</i></p>

donant la millor atenció personalitzada i creant discursos compartits entre tota l'associació. Ho aconseguirem sent un moviment més participatiu, crític, fort, cohesionat i arrelat al territori, amb un projecte de revisió constant, així com tenint uns equips implicats i formats.". A partir d'aquests exemples cada monitora escriu la seva pròpia definició de la visió de l'esplai.

Individualment redactem la definició de visió que voldríem tenir a l'esplai. A continuació, formem parelles, compartim les definicions, les debatem i les fusionem, creant-ne una de nova a partir de les dues. Repetim el procediment per grups fins que obtinguem una definició conjunta creada a partir de les definicions de totes les participants. Llegim la definició final i si convenç a tot el grup ja la podem incloure al nostre ideari!

- **Annex 3: Treballar els valors de l'esplai**

1. Anàlisi de la realitat

A continuació us proposem tres dinàmiques diferents per treballar l'anàlisi de la realitat. Trieu-ne una i dueu-la a terme. El resultat de les tres és el mateix: un cop d'ull a la societat actual i un llistat de valors

Encerta-la

Material necessari	Joc "Encerta-la"
Presentació del joc	<p>Amb aquest recurs educatiu podreu debatre i aprofundir sobre diferents temàtiques per detectar les vostres fortaleces i necessitats. És un recurs per als esplais que vol ajudar a conèixer-nos i donar-nos una visió global de la nostra situació a través de la reflexió de qüestions relacionades amb l'esplai.</p> <p>El joc el podem fabricar des del mateix esplai, fent servir les plantilles de les preguntes i les instruccions del joc que podeu aconseguir demanant-li a la vostra Coordinadora de Projectes de Sector (CPS).</p> <p>Per jugar-hi de forma que ens sigui útil per treballar els valors de l'ideari podem utilitzar algunes preguntes de les següents temàtiques: inclusió, internacional, gènere, entorn de l'esplai, ideari i valors, educació ambiental, drets dels infants.</p> <p>Després de cada pregunta apuntem en una llista quins valors es desprenen/ens venen al cap arrel de la pregunta. Hem d'acabar amb un llistat llarg de valors.</p> <p>Cliqueu aquí per a més informació.</p>

El Trivial sociològic

Material necessari	Ordinador, power point del trivial, fulls i retoladors
Metodologia	<p>Ens repartim en petits grups. Aquests grups competeixen entre ells per veure quin dona més respostes correctes.</p> <p>Una persona s'encarrega d'anar llegint les preguntes del Trivial d'una en una. Un cop l'ha llegit es deix un minut perquè els equips responguin. La resposta dels equips s'ha d'apuntar en retolador en un full. Quan s'acaba el temps tots els equips ensenyen les respostes i el que s'hi acosti més guanya el punt.</p> <p>Després de cada pregunta apuntem en una llista quins valors es desprenen/ens venen al cap arrel de la pregunta. Hem d'acabar amb un llistat llarg de valors.</p> <p>Podeu trobar el power point del trivial aquí.</p>

L'informe de l'extraterrestre

Material necessari	Fulls i bolis
Metodologia	<p>Un extraterrestre ha aterrat al vostre esplanai. La seva missió és enviar un informe al seu planeta explicant com son els humans i us demana ajuda. Per donar-li un cop de mà us repartiu en petits grups i li escriviu una carta explicant sobretot els següents ítems:</p> <ul style="list-style-type: none">• Com es relacionen els humans entre ells (viuen tots iguals, tenen tots les mateixes oportunitats?)• Com es relacionen els humans amb el planeta terra• Com eduquen les seves cries• Quins vicis i quines virtuts tenen• Què fan els esplanais <p>Un cop escrites es llegeixen en veu alta i s'apunten en una llista tots els valors que se'n desprenen. Si son valors que considerem negatius intentem pensar quin seria el seu "oposat positiu" i l'apuntem també a la llista.</p>

2. Debat sobre els valors

A continuació us proposem dues dinàmiques que parteixen de la llista de valors anteriors. Com en el punt d'anàlisi de la realitat, n'heu de triar una i dur-la a terme. L'objectiu és generar debat sobre els valors i decidir quins incorporarem a l'ideari.

La subhasta dels valors

Material necessari	Pissarra, fulls de paper, retolador de pissarra, bolígrafs
Metodologia	Es presenta al grup la llista de valors obtinguda a la dinàmica del punt anterior "Anàlisi de la realitat". Es fan grups de 3-4 persones, i cada grup cal que decideixi quins són els valors més desitjables que voldrien obtenir. Cada grup té 100 punts que ha de repartir en els diferents valors, fent una estratègia prèvia a la subhasta. Tot seguit, comença la subhasta: a la ronda inicial cada grup presenta com ha repartit els punts, i després hi ha dues altres rondes per fer algunes modificacions. Finalment, cada grup es quedarà un grapat de valors (en funció de la llargària de la llista inicial).
Propostes de reflexió	<ul style="list-style-type: none"> • És important deixar temps per a què els grups decideixin com reparteixen els diners de la subhasta. És en aquest espai on hi ha el debat de la definició de cada valor, les relacions entre els valors, les preferències i prioritats personals i grupals... • Es pot fer un tancament compartint les estratègies i debats que ha tingut cada equip.
Propostes d'aprofundiment	<ul style="list-style-type: none"> • Preparar una petita activitat que treballi els valors que s'ha quedat cada subgrup, i que aquest la dinamitzi al grup gran. • Els valors que tenen més punts són els que creen més consens entre l'equip de monis i per tant, treballant-los de forma profunda, podrien incloure's a l'ideari. • Concretar 2 objectius relacionats amb cada valor.

Quins valors ens quedem?

Material necessari	Fulls de paper, bolígrafs/retoladors
Metodologia	Es presenta al grup la llista de valors obtinguda a la dinàmica del punt anterior "Anàlisi de la realitat". Es reparteixen per la sala i cadascú en tria un que creu important per l'esplai. Quan tothom té el seu valor, es divideix el grup en parelles. Durant 5 minuts, cadascú defensa el seu valor i cada parella descarta un dels dos valors que tenen. S'ajunten dues parelles, formant així grups de 4, i es fa el mateix. Es segueix el procediment fins que queden uns 3-4 valors. Cada grup explica el valor, per què l'ha triat. Es valora conjuntament si algun dels valors que s'han descartat hauria d'estar dins l'ideari de l'esplai i per què.
Propostes d'aprofundiment	<ul style="list-style-type: none">• Concretar 2 objectius relacionats amb cada valor.

3. Redacció dels valors

Ara que ja tenim la llista de valors que inclourem a l'ideari toca definir-los. Per fer-ho us proposem dues dinàmiques, però un cop més només n'heu de triar una d'aquestes dues. Amb aquestes definicions sumades a la de Missió i visió ja tindreu l'ideari creat!

El debat del silenci dels valors

Material necessari	Cartolines, bolígrafs/retoladors
Metodologia	Es presenta al grup la llista de valors obtinguda a la dinàmica del punt anterior "Debat sobre els valors". Es reparteixen els diferents valors en grups, que han de pensar una definició senzilla de del valor i escriure-la en una cartolina. Es distribueixen les cartolines per l'espai. Durant uns 20 minuts, les participants van passant lliurement per les cartolines, escrivint comentaris, complements o canvis a les definicions, preguntes, exemples pràctics, opinions personals... D'aquesta manera, s'aconsegueix tenir X debats paral·lels, un per a cada valor, sense parlar en cap moment.
Propostes de reflexió	<ul style="list-style-type: none">• Demanem als grups que tornin a la cartolina original i que facin una síntesi del debat que ha quedat plasmat (per exemple, fer un resum de la cartolina en 30 segons).

	<ul style="list-style-type: none">• Recomanem no tornar a obrir debat en gran grup un altre cop, ja que així s'exploren altres metodologies de debat.
--	---

Redactem els valors

Material necessari	Fulls i bolis
Metodologia	Repartim els valors obtinguts de la dinàmica del punt anterior “Debat sobre els valors” en petits grups. Aquests grups pensen i redacten una petita definició del valor. En acabat cada grup presenta al gran grup la seva definició i obrim debat fins a consensuar les definicions amb que tot l'equip de monitores s'hi senti còmode.

- **Annex 4: Anàlisi de la realitat i definició de l'ideari - Càpsula formativa Escola Lliure El Sol**

Amb aquesta formació es vol donar eines a l'entitat per a la definició o revisió de l'ideari. A partir de l'anàlisi de l'entorn més proper i del posicionament de l'entitat podem construir un full de ruta que ha de servir de base per a qualsevol acció de l'entitat. Es donaran a conèixer diferents recursos i estratègies per tal de fer aquest procés i propostes per integrar-hi la visió de tots els perfils que participen de l'entitat.

Objectius:

- Comprendre l'entorn proper des d'on s'educa.
- Reflexionar sobre la rellevància de l'educació en el lleure com a eina de transformació
- Conèixer què és un ideari, exemples i estructura.
- Donar a conèixer eines i recursos per a la definició o revisió de l'ideari.

Continguts:

- Anàlisi de la realitat. Com és el nostre entorn proper? Des d'on mirem?
- Educació i política. La relació entre educació i política. La transformació social com un dels eixos principals de l'educació en el lleure.
- Què és un ideari: definició, exemples i debat. Per a què serveix?
- Valors. Són importants?
- Construir o revisar un ideari.
- Recursos i estratègies. Participació.

Agraïments

Volem agrair a l'Escola Lliure El Sol els recursos que ens ha ofert en relació amb l'ideari, com són per una banda els diferents projectes de directores relacionats amb la temàtica, i per altra banda el contacte amb diferents formadores i formadors d'ideari. Especialment agraiem les aportacions que ens han fet les formadores Irene Torrecilla, Miquel Martorell, Guille Llorene i Cèlia Nissarre.